

Armastus ja raha

Kas õppelaen takistab abiellumist?

da sai selle küsitluse põhjal selline: 10,3% vastanutest ei elaks üle partneri halba riietumismaitset, 14,5% ei tahaks tege- mist teha kord juba lahutanud persooni- ga, 16,4% vastajaid laseks jalga perspek- tiivitu töökoha pidaja juurest, 16,6% ei ta- luks labasustesse laskuvat kaaslast, 20,9% vastanutest ei tahaks õppelaenu omavat elukaaslast ning 21,4% ei seoks end töö- narkomaaniga.

Üldiselt peeti õppelaenust rääkimist tabuks. 39% küsitletutest tunnistas isegi, et nad pigem pihiksid seda, et seiklusrikka tudengielu jooksul on tulnud mõnd sugu- haigust põdeda, kui seda, et õppuril lasub veel aastaid kukil õppelaen.

See on küll rohkem Ameerika prob- leem, kus võtavad mõõdutundetult laene nii noored kui vanad. Eestis võetud õppe- laenu koorem päris kaelamurdvaks muu- tuda ei saa (summa on praegu 1920 eurot aastas ja intressimäär umbes 5% laenujää- gilt aastas), aga kujutage nüüd ette noort ameeriklast, kes avastab, et koos armsa- maga langes ta õlgadele ka miinus 100 000 dollarit, mida tuleb maksta kui mullust lund ja surnud hobust, sest ise sa ju sellest hüvest kasu pole saanud (kui mitte lugeda kasuks partneri head haridust). Mismoo- di sa soetad oma esimese kodu, planeerid lastetuppa hälle või puhkusereise ja uut autot... Laen – see on stress, kohustus, mis

sunnib tööle ning ei lase magada – ühesõ- naga tähendab see suhte hävingut varem või hiljem.

Samast küsitlusest selgus, et ligi vee- rand vastajatest on oma silmarõõmule va- letanud rahaliste kohustuste kohta, mai- nides neid väiksematena, kui need tegeli- kult on. Ja Ameerika tudengite käibetõde (60% vastanuist) ütleb, et aus ülestunnis- tus on vajalik alles siis, kui suhe on tões- ti tõsiseks kasvanud, s.t kui on otsustatud kokku kolida ja ühiselt üüri- jm kulusid kandma hakata.

Samast uuringust selgus siiski, et vaid 11% tudengitest kaalutleb kohtingule minnes, milline paistab teise rahaline tu- levik, üle 60% pöörab rohkem tähelepanu ikka hingelistele omadustele.

Küsimusele, kas sa jätaaksid oma kal- lima maha, kui selguks, et tal on suur õp- pelaen kaelas, vastas 55%, et raha ei mää- ra suhet, aga tervelt 40% vastas, et see sõl- tub laenu suuruselt. 16% hakkasid mõtle- ma juba 10 000 dollari juures, aga peaaeg- u pooltel oli kriitiline piir 50 000–100 000 dollarit.

Päris keeruline valik: kas omandada hea (ja kallis) haridus ning olla tööjõutu- rul konkurentsivõimeline, kuid abielutu- rul samavõrra alla hinnatud kaup või loo- ta, et keegi näeb su tohutu õppelaenu taga ka üllast hinge ja head südant. Ja kui kee- gi jätabki su maha suure õppelaenu pä- rast, siis täna õnne, et sellisest lahti said, sul poleks temaga pikka pidu olnud isegi siis, kui see miinus su pangaarvel hoopis plussi kujutaks. ●

ina, Jüri, võtan sinu, kallis Mari, oma seaduslikuks abikaasaks. Luban sind armastada ja aus- tada kogu elu, olla sinule truu nii headel kui ka halbadel aega- del, nii haiguse ajal kui tervena, nii õnnes kui õnnetuses. Töotan, et talun kannatli- kult ja nurisemata sinu õppelaenu ja sel- le tasumise tõttu meie tulevast perekon- da tabavaid ebamugavusi ja majanduslik- ku kitsikust.“

Abielutootuse lugeja ohkab. Tegelikult oli Jüril natuke haneks tõmmatu tunne – Mari ei olnud talle isegi lembehetkedel tunnistanud, et tal on ülikooli lõpetami- se järel kaelas suur õppelaen. Soojadel ke- vadöödel kiigel istudes olid nad ööbiku- te laksutamisega võidu teineteisele kõik oma pisipatud üles tunnistanud, kuid see ränk koorem polnud üle Mari punahuul- te pudenenud.

2000 üliõpilase hulgas korraldati 2017. aastal uuring (seda tegi SoFi – Social Fi- nance Ltd – Ameerika ettevõte, mis tege- leb tudengilaenude refinantseerimise, hü- poteekide-pantidega – „Dating With Debt: When „Netflix And Chill“ Meets Paying the Bills“). Selles küsiti, mida peavad noo- red deitijad kõige tõsisemaks kuramaa- zi surma põhjuseks. Selgus, et suur laen võib osutada suhtele saatuslikuks! Tõsi, see asub pingereas teisel kohal. Kõige hul- lemaks suhtele hädapiduri tõmbajaks on töönarkomaania. Kui temake tuvastab oma silmarõõmul sellise pahe, siis pistab ta plagama (nii kinnitas 21,4% vastajatest). Ühesõnaga, suhtemurdjate pingeri-